

матеріалів сайту, мовний і лінгвосоціокультурний матеріал тощо.

4. Достовірність інформації на веб-сайтах. При відборі веб-сайтів необхідно враховувати чи є матеріали веб-сайту неупередженими, об'єктивними, чи відображають вони однобічну позицію, чи сприяють формуванню цілісного плюралістичного погляду на реальність.

5. Актуальність. Під цим критерієм розуміють частоту і своєчасність розміщення інформації та рівень її сучасності на веб-сайтах. Цей принцип має забезпечити відбір веб-сайтів, які містять секції новин з висвітленням найвизначніших тижневих подій та подій на сьогодні.

Наведемо приклади видань англомовних країн, які відповідають викладеним вище критеріям: BBC News, The Times, The Telegraph, The Financial Times, The Guardian, The Economist, The Independent, The Observer, Daily Mirror, New Scientist, Scientific American, American Scientist, National Geographic, The Washington Post, The New York Times, Sydney Morning Herald, Wall Street Journal, Nature, Forbes, Harvard Business Review, Conservation, Science Daily, Management Today, Scientific American Mind, History Today, Newsweek, What's On.

Список використаних джерел:

- Безвін, Ю. Г. (2017). *Формування соціокультурної компетентності у майбутніх викладачів англійської мови засобами проектної діяльності*. (Кандидатська дисертація). Київський національний лінгвістичний університет, Київ, Україна.
- Подосиннікова, Г.І. (2012). *Методична характеристика інтерактивного навчання іноземних мов*. Педагогічний процес: теорія і практика: зб. наук. праць, вип. 3, 196-208.
- Бирюк, О. В. (2006). *Методика формування соціокультурної компетенції майбутніх учителів у навчанні читання англомовних публіцистичних текстів* (Кандидатська дисертація). Київський національний лінгвістичний університет, Київ, Україна.
- Британ, Ю. В. (2014). *Формування професійно орієнтованої читацької компетенції в майбутніх викладачів англійської мови засобами Інтернет-ресурсів* (Кандидатська дисертація). Київський національний лінгвістичний університет, Київ, Україна.
- Сысоев, П. В. и Евстигнеев, М. Н. (2010). *Методика обучения иностранному языку с использованием новых информационно-коммуникативных технологий*. Ростов-на-Дону, Российская Федерация: Феникс.
- Crystal, D. (2006). *Language and the Internet*. 2-d edition. Cambridge: Cambridge University Press.

Олександра Савченко,
доктор педагогічних наук, професор,
академік НАПН України,
головний науковий співробітник,
Інститут педагогіки НАПН України,
м. Київ, Україна

КОНСТАНТИ ТИПОВОЇ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ ЯК ДОСЛІДНИЦЬКИЙ ОРІЄНТИР

Ключові слова: типова освітня програма, початкова освіта, Нова українська школа, дослідницький орієнтир.

Постановка проблеми. У сучасній початковій освіті змінено цілі, результати, зміст, підходи до організації і оцінки якості освітнього процесу.

Методологічною і нормативною основою реформування є Закон України «Про освіту», Концепція Нової української школи. Впродовж 2016-19 років розроблено і затверджено новий Державний стандарт початкової освіти, дві типові освітні програми для 1 – 2 класів і 3-4 класів. Ці документи рефлексують трансформацію мети початкової освіти, яка виразно відображає дитиноцентровану особистісно зорієнтовану спрямованість нової початкової школи. Це зумовлює потребу переосмислення відбору змісту, забезпечення його наближеності до життєвих потреб дітей, узгодження складності і обсягу навчального матеріалу із прогнозованими результатами. Прокоментуємо концептуальний потенціал Типової освітньої програми, створеної науковцями НАПН України під нашим керівництвом.

Методологія дослідження. Метою дослідження є розкриття констант типових освітніх програм для 1-2 та 3-4 класів початкової освіти Нової української школи, які розроблені під керівництвом академіка О.Я. Савченко як орієнтирів дослідницької роботи з підготовки нормативного забезпечення функціонування школи в Україні.

Для проведення дослідження було використано такі теоретичні методи, як аналіз, синтез, узагальнення. Джерельна база дослідження охоплює: чинні законодавчі та нормативні документи, які визначають функціонування освіти початкової освіти. Це – Закон України «Про освіту», Державний стандарт початкової освіти, типові освітні програми для 1-2 та 3-4 класів, розроблені під керівництвом О.Я. Савченко.

Висновки, основні внески, результати. У процесі розроблення типових програм об'єктами пошуку нових наукових рішень були такі питання: як упередити можливість перевантаження нової початкової школи, як визначити «ядро змісту» для інтегрованих курсів, яку кількість галузей і що саме доцільно інтегрувати, як у кожній з галузей передбачити взаємозв'язок ключових і предметних компетентностей, адже всі компетентності важливі, але кожна освітня галузь має свої пріоритети для їх формування.

Типові освітні програми для 1-2 і 3-4 класів закладів загальної середньої освіти розроблено відповідно до Закону України «Про освіту», Державного стандарту початкової освіти. У програмах констатовано, що початкова освіта – це перший рівень повної загальної середньої освіти, який відповідає першому рівню Національної рамки кваліфікацій.

Традиційною константою у програмах є мета початкової освіти, яка визначається як всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, допитливості, що забезпечують її готовність до життя в демократичному й інформаційному суспільстві, продовження навчання в основній школі.

Програму побудовано із врахуванням таких принципів: дитиноцентрованості і природовідповідності; узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання; науковості, доступності і практичної спрямованості змісту; наступності і перспективності навчання; взаємозв'язаного формування ключових і предметних компетентностей; логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей; можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси; творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання; адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів дітей.

Інновацією програм є окреслення переліку ключових компетентностей, на формування яких у здобувачів орієнтовано зміст програм: вільне володіння державною мовою; здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами; математична компетентність; компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій; інноваційність; екологічна компетентність; інформаційно-комунікаційна компетентність; навчання впродовж життя; громадянські та соціальні компетентності; культурна компетентність; підприємливість та фінансова грамотність.

Враховуючи інтегрований характер кожної компетентності, до програм включено такі константи, як «внутрішньопредметні і міжпредметні зв'язки», які сприяють цілісності результатів початкової освіти та переносу умінь у нові ситуації, є передумовою використання інтегрованих курсів та інтегрованих уроків.

Константа «Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів» упроваджує у навчальний процес початкової школи таку світову інновацію, як формувальне оцінювання, що має на меті: підтримати навчальний розвиток дітей; вибудувувати індивідуальну траєкторію їхнього розвитку; діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню; аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо корегування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини; мотивувати прагнення здобути максимально можливі результати; виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, не боятися помилок, переконання у власних можливостях і здібностях.

У програмах визначено вимоги до конкретних очікуваних результатів навчання; коротко вказано відповідний зміст кожного навчального предмета чи інтегрованого курсу.

Отже, нові результати початкової освіти – особистісні здобутки дитини, ключові і предметні компетентності, спільні (наскрізні для всіх рівнів освіти) уміння – є найбільшою інновацією її реформування. Така інновація викликає системні зміни в освіті, які стосуються усіх її аспектів. Але ця залежність поки що не є об'єктом належної уваги як управлінців, так і дослідників, особливо це стосується принципів змін у методиках контролю й оцінювання навчальних досягнень учнів. Звертаємо увагу на те, що всі ці результати необхідно попередньо спланувати, ідентифікувати, оцінити і виміряти. Так само поза дослідницькою увагою є аспект, що і на якому етапі має бути об'єктом вимірювання. Константи типових освітніх програм початкової освіти покликані сприяти реалізації ідеї реформи «Нова українська школа».

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про освіту» (2017). – Електронний ресурс. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
2. Постанова Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. № 87 «Про затвердження Про затвердження Державного стандарту початкової освіти». – Електронний ресурс. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/87-2018-%D0%BF>.
3. Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Савченко О.Я. 1-2 клас. Затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 08.10.2019 року № 1272. – Електронний ресурс. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-1-4-klas/2019/11/1-2-dodatki.pdf>.

4. Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Савченко О.Я. 3-4 клас. Затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 08.10.2019 року № 1273. – Електронний ресурс. – Режим доступу: – <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-1-4-klas/2019/11/3-4-dodatki.pdf>.

Віталій Свиридюк,
аспірант,
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини,
старший викладач,
Державний навчальний заклад «Уманський професійний аграрний ліцей»,
м. Умань, Україна

ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ В ЗАКЛАДАХ ПРОФЕСІЙНОЇ (ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ) ОСВІТИ З ДОСВІДУ ДЕРЖАВНОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ «УМАНСЬКИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ АГРАРНИЙ ЛІЦЕЙ»

Ключові слова: професійна освіта, дистанційне навчання, здобувачі освіти, електронний підручник, електронна бібліотека.

Постановка проблеми. Чи можуть електронні підручники допомогти здобувачам освіти навчатися краще? Зі зростанням популярності планшетних комп'ютерів та більш сучасних мобільних пристроїв видавці все частіше роблять доступними цифрові версії книг, які традиційно доступні у друкованому вигляді. За даними Американської асоціації видавців у 2011 році продаж електронних книг, збільшився на 117%. Всесвітньо відома, найдорожча у світі компанія Amazon – інтернет платформа, яка створена в дев'яностих роках ХХ ст. для продажу книг, того часу виключно паперових, нині продає в рази більше електронних книг, ніж друкованих. Але окрім цього, зростає кількість видавництв, які роблять шкільні підручники доступними в цифрових форматах. Варто зауважити, це стосується багатьох високотехнологічних досягнень, освітніх досліджень для підтримки ефективності педагогічних програмних засобів, які потребують мобільних пристроїв, відстають від розробки та впровадження. Ефективність технологічних засобів вимірюється різноманітними способами в освіті, але в навчанні здобувачів освіти найчастіше застосовується міра ефективності. Ефективність навчання в основному визначається на когнітивних термінах і вимірюється оцінкою або проходженням тесту на визначення рівня засвоєння знань. Але вимірювання лише когнітивного виміру навчання є вузьким. Процес навчання набагато ширший він складається не тільки з знань про тему, але і від почуттів та поглядів на тему та схильності до поведінкового залучення до досвіду, пов'язаного з темою. На навчання можуть впливати як формат тексту, так і середовище, через яке текст сприймається. В нашій доповіді представлено низку електронних підручників, які дозволили в період всесвітньої пандемії 2020 року, навіть не зареєстрованим в системі закладу освіти користувачам з усіх куточків України отримати можливість доступу до вивчення предметів.

Основні дослідницькі питання. Забезпечення всіх сфер життєдіяльності держави професійними, компетентними, кваліфікованими